

Megújuló örökség XVII.

– Hallgatói beszámoló –

2016. május 19–22. között másfél busznyi emberrel kirándultunk Erdélyben, a Nyárád-mentén, a Teleki László Alapítvány szervezésében. Az utazás résztvevői hivatásukat tekintve a leghatékosabb palettán mozogtak, építészek, műemlékes szakemberek, művészettörténészek, restaurátorok és más „szakmabeliek” mellett érdeklődő kedvelők is velünk tartottak. A buszokon idén a budapesti nagyobb egyetemek két-két hallgatójának is helyet szorítottak, így többedmagammal én is részt vehettem a túrán. Az ELTE erdélyi születésű mester szakos művészettörténész-hallgatójaként a meglátogatott műemlékek közül többet már korábban is láttam, néhányat pedig behatóbban is ismertem. Ennek ellenére nagyon tanulságos volt a túra, és rendkívül élveztem a kirándulást.

A Teleki Alapítvány kirándulásának véleményem szerint az volt a legnagyobb érdeme, hogy a meglátogatott műemlékeket a legjobb Erdélyben (is) működő szakemberek mutatták be, így a Nyárád-menti templomokról zömében azokat hallhattuk beszélni, akik azokat a legjobban ismerik és értik. Ráadásul ezek a szakemberek (pl. Kiss Lóránd falkép restaurátor, Lángi József falkép restaurátor, Mihály Ferenc restaurátor) legtöbbször azoknál a műemléki beavatkozásoknál is jelen voltak – vagy éppen elkészítették azokat –, amelyek segítettek fenntartani vagy éppen megmenteni az épületeket és a hozzájuk tartozó értékeket, ezért közvetlen tapasztalataikról is tudtak beszélni nekünk. És nem is akárhogy! Olyan lelkesedés és elhivatottság áradt belőlük a műemlékek és a szakmájuk iránt, amely pályakezdő egyetemi hallgatóknak különösen is tanulságos volt. Nagyon jó volt látni és hallani, hogy minden nehézség ellenére vannak olyan szakemberek, akik hajlandóak harcolni egy-egy rossz állapotban levő templomépületért, mennyezeti stukkóért, faragott templomi faberendezésért, középkori falképért stb., akiknek követhetjük a példáját.

A kirándulás négy napján összesen tizenhat templomot (Igazfalva – református templom, Fületelke – evangélikus erdőtemplom, Erdőcsinád – református templom, Disznajó – református templom, Marosvécs református templom, Tancs – református templom, Nagyercese – református templom, Mikháza – ferences templom, Nyárádszentmárton – unitárius templom, Berekeresztúr – református templom, Nyárádszentlászló – unitárius templom, Szentdemeter – római katolikus templom, Gyulakuta – református templom, Erdőszentgyörgy – református templom, Énlaka – unitárius templom és Marosszentanna –

református templom), valamint két kastélyt (Marosvécs – Kemény-kastély és Gernyeszeg – Teleki-kastély) látogattunk meg. A csütörtök és a vasárnap els sorban utazással telt – bár ezek a napok sem voltak ingerszegények –, de pénteken és szombaton bepótoltuk az utazós napok m emlékekben való viszonylagos szegénységét. Ezeken a napokon viszonylag gyors egymásutánban néztünk meg nagyszámú templomot, aminek egyaránt voltak el nyei és hátrányai. Hátránynak tekinthet , hogy a fényképeim és a program végigböngészés nélkül nem tudnám mindegyik épületet településhez kötni. Viszont annál nagyobb el ny, hogy egyes m emlék-típusokból többel is találkozhattunk az utazás során (pl. kora barokk templomi faberendezésekkel Erd csinádon, Marosvécsen, Tancson és Nagyercsén vagy k b l épített, faragással díszített, XVIII. szószékekkel Tancson és Erd szentgyörgyön), ráadásul a stilisztikailag vagy alkotóm hely szempontjából egymáshoz kapcsolódó emlékeket viszonylagos id beli közelségben tekintettük meg, így könnyebb volt közöttük meglátni a hasonlóságokat és a különbségeket. Didaktikai szempontból ez nagyon hasznos és tanulságos volt, úgy érzem, rengeteg – szakmai szempontból (is) – hasznos ismeretet gy jtöttem a kirándulás alatt.

A másik emléktípus, amelyb l többel is találkozhattunk a kazettás mennyezet volt, például több korai, XVII. századi mennyezetben is gyönyörködhattunk. Gyulakután egy 1625-ös festett kazettás mennyezetet láttunk, Nyárádszentmártonban egy 1667-eset, míg az énlakai egy évvel kés bbi, 1668-ban készült. A felsorolt mennyezetek mindegyike gyönyör , a szívemhez legközelebb álló mégis a tancsi XVII. századi mennyezet volt a Noé bárkáját, sziréneket, Ádámot és Évát stb. ábrázoló bájos kazettáival. Számos fényképet láttam ezekr l a táblákról, de ami a templomba lépve a mennyezetten fogadott, azt a fényképek nem tudják visszaadni.

A kirándulás m emlék-látogató alapprogramján kívül volt még egy esemény, amely l feltétlenül írnom kell. Ez pedig Diószegi László péntek este tartott, táncbemutatóval kísért és táncbázzal záruló el adása Marosszék néptáncáról és népzenejér l. Diószeginek korábban is hallottam és láttam olyan el adását, amelynek során él népzene és néptánc kísért (és szemléltette) az elméleti fejtegetéseket. Ezek a bemutatók mindig nagyon informatívak, jó hangulatúak és tanulságosak voltak. A kiránduláson tartott el adás viszont valamennyit felülmúlta. Nem csak a táncok maguk és az el adó lelkesedése volt magával ragadó, a közönség hozzáállása is. A m emlék-látogatással töltött napnak igazán méltó lezárása volt ez az el adás, amely maximálisan képes volt lefoglalni fáradt közönségét.

Összességében, úgy érzem, rendkívül jól sikerült az Teleki Alapítvány *Megújuló örökség XVII.* című kirándulása. Ez pedig nem csak a szervezők alaposágának, a harmonikusan felépített programnak és a meglátogatott emlékeket bemutató szakembereknek volt köszönhető. A résztvevők is nagyban hozzájárultak a jó hangulathoz, az egész közeg nagyon nyitott és befogadó volt. Érzékelhető volt, hogy a jelenlévők nagy része ismeri egymást, hogy a résztvevők zöme nagyjából összeszokott közösségként mozog, ugyanakkor ez az inspiratív közeg egyáltalán nem zárkózta el az újonnan csatlakozottakat el, és mindenki kifejezetten figyelt arra, hogy mi, egyetemi hallgatók (akik jelentősen fiatalabbak és tapasztalatlanabbak voltak a többi résztvevőnél) is jól érezzük magunkat. Azt hiszem, nem csupán a saját nevemben szólok, amikor azt írom, hogy szakemberek, szervezők és résztvevők egyaránt a tenyerükön hordozták bennünket. Ennek köszönhetően pedig nem csak rendkívül jól éreztük magunkat, hanem nagyon sokat tanultunk a kirándulás négy napja alatt. És ami talán még ennél is maradandóbb, hogy sok új ismeretséget kötöttünk.

Budapest, 2016. június 19.

Szekeres-Ugron Vill